

Sygn. akt III RC 448/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2013 r.

Sąd Rejonowy w Świdnicy III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie :

Przewodniczący: SSR Agata Wysocka - Zatorska

Protokolant: Ewa Kucharska

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2013 r. w Świdnicy sprawy

z powództwa ***P. J.***

przeciwko ***M. J.***

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

I. ustanawia z dniem 01 kwietnia 2012 r. rozdzielność majątkową pomiędzy małżonkami P. J. i M. J. z domu Z., dla których odpis skrócony aktu małżeństwa został sporządzony w Urzędzie Stanu Cywilnego w Ś. za nr (...);

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanej M. J. na rzecz powoda P. J. kwotę 577 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III RC 448/13

UZASADNIENIE

W dniu 10 lipca 2013 roku powód G. J. złożył w Sądzie Rejonowym w Świdnicy przeciwko pozwanej M. J. pozew, w którym domagał się ustanowienia pomiędzy powodem a pozwą rozdzielności majątkowej z dniem 10 marca 2011 roku oraz zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że strony od 20 września 2003 roku są małżeństwem, zaś od pewnego czasu ich pożycie małżeńskie nie układa się, w konsekwencji czego nastąpiło zarwanie pożycia, a powód wystąpiła o rozwód. Powód twierdził, że pozwana w czasie trwania małżeństwa zaciągnęła bez jego wiedzy kilka kredytów, na spłatę których w dniu 11 marca 2011 roku zaciągnęła kredyt konsolidacyjny w (...) Bank S.A. w Ś., a o fakcie tym dowiedział się dopiero w kwietniu 2013 roku. P. J. twierdził, że pieniądze z kredytów zaciąganych przez pozwaną nie wpłynęły do budżetu domowego.

W odpowiedzi na pozew M. J. wniosła o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu podała, że do grudnia 2012 roku powód nie interesował się sytuacją finansową stron, które posiadały wspólne konto, a powód pobierał z niego swobodnie pieniądze. Na pozwanej spoczywał obowiązek regulowania wszelkich zobowiązań stron, jak i uzyskania odpowiednich do wysokości tychże zobowiązań dochodów. Powodowi odpowiadał taki podział obowiązków i w pełni go akceptował. Pozwana prowadząc całość spraw finansowych stron zaciągała także zobowiązania na pokrycie bieżących potrzeb życiowych rodziny. Pożyczała też pieniądze m. in. od siostry jak i z kasy zapomogowo – pożyczkowej z zakładu pracy. Pozwana twierdziła, że w 2010 roku zaciągnęła trzy kredyty: w dniu 14 lipca 2010 roku na kwotę 8420 zł, z czego całość tych środków przeznaczona została na zaspokojenie potrzeb rodziny, w dniu 24 września 2010 roku w kwocie 5000 zł i w dniu 30 listopada 2010 roku w kwocie 3000 zł, który przekazała pozwanemu na zakup opału na zimę. Powód regularnie pobierał środki z rachunku bankowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony P. J. i M. J. z domu Z. w dniu 20 września 2003 roku zawarły związek małżeński. Z tego związku strony mają dwoje dzieci – córkę J. w wieku 6 lat i rocznego syna M.. Mażeńskich umów majątkowych strony nie zawierały.

Obecnie przed Sądem Okręgowym w Świdnicy z powództwa P. J. zawisła sprawa o rozwód (sygn. akt I C 78/13).

Dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa stron - k. 4, okoliczności bezsporne.

Od początku trwania związku małżeńskiego budżetem domowym stron zajmowała się M. J.. Strony posiadały wspólne konto w Banku (...), na które wpływały wynagrodzenia za pracę w łącznej wysokości około 4500 zł. Powód nie miał pełnomocnictwa do tego rachunku, nie posiadał też karty bankomatowej. Pozwana regulowała wszelkie opłaty związane z utrzymaniem domu i bieżącymi potrzebami rodziny. Powód nie interesował się wysokością wydatków i opłat, nie kontrolował ich.

W marcu 2010 roku strony przeprowadziły się do nowo wybudowanego domu. Pieniądze potrzebne na zakup rzeczy do wykończenia i wyposażenia domu pozwana sama wypłacała mężowi lub użyczała mu kartę do bankomatu. Powód kupował drogie wyposażenie, w jego przekonaniu dobrej jakości (m. in. stół do salonu za kwotę 4000 zł, łóżko za 3000 zł, jak również telewizor, kanapę i komodę). W tym czasie strony spłacały kredyt hipoteczny zaciągnięty na budowę domu, którego miesięczna rata spłaty wynosiła około 1400 zł, za przedszkole dzieci strony płaciły 300 zł miesięcznie, za prąd 170 zł, podatek od nieruchomości 100 zł, za wodę 200 zł co dwa miesiące. P. i M. J. żyli wówczas na wysokim poziomie, przy czym miesięczne przychody stron nie starczały na pokrycie bieżących potrzeb rodziny. W marcu 2010 roku pozwana pożyczyła od swojej siostry – M. D. i ciotki – E. K. pieniądze w kwocie po 3000 zł. Środki te wpłacone zostały na konto pozwanej, która wykorzystwała je na urządzenie domu.

Dowody:

- wyciąg rachunku Banku (...) S.A. za okres od 01.03.2010r. do 31.08.2010r. – k. 316-327;
- historia rachunku pozwanej w Banku (...) S.A za okres od 01.03.2010r. do 31.12.2010r. – k. 333-347;
- zeznania powoda P. J. – k. 15v-16, 353v-354,356v;
- zeznania pozwanej M. J. – k. 16-16v, 354v-356v.

W dniu 14 lipca 2010 roku pozwana zawarła umowę kredytu konsumpcyjnego z (...) Bank S.A. na kwotę 8.420,17 zł, którego miesięczna rata spłaty wynosiła 225,47 zł. Termin spłaty kredytu przypadał na dzień 08 lipca 2014 roku. Uzyskaną z kredytu kwotę M. J. przeznaczyła na wykończenie domu, spłatę pożyczki od siostry oraz spłatę rat za meble. W dniu 24 września 2010 roku pozwana zawarła z w/w bankiem umowę kredytu na kwotę 5.252,60 zł ze spłatą do dnia 18 września 2017 roku, a miesięczna rata spłaty wynosiła 108,77 zł. Pozwana twierdzi, że kwotę tą przekazała mężowi na zakup kostki brukowej. W dniu 30 listopada M. J. zaciągnęła w (...) Banku S.A. kolejny kredyt na kwotę 2.631,30 zł, którego miesięczna rata spłaty wynosiła 89,17 zł, a termin spłaty przypadał na dzień 05 grudnia 2013 roku. Pieniądze te przeznaczyła na zakup opału. O zaciągnięciu w/w zobowiązań M. J. nie poinformowała powoda.

Dowody:

- wyciąg z rachunku (...) w Banku (...) pozwanej za okres od lipca 2010r. do 31.08.2010r. – k. 114-122;
- umowa kredytu konsumpcyjnego z dnia 14.07.2010r. – k. 123-128;
- umowa kredytu konsumpcyjnego z dnia 24.09.2010r. – k. 134-140;
- umowa kredytu konsumpcyjnego z dnia 30.11.2010r. – k. 143-149;

- zeznania pozwanej M. J. – k. 16-16v, 354v-356v.

W lipcu 2010 roku pozwana otworzyła w (...) Bank S.A. rachunek oszczędnościowy – rozliczeniowy ((...) 24). Na to konto wpływały wynagrodzenia stron. Powód nie był upoważniony do konta, gdy chciał wypłacić pieniądze, korzystał z karty płatniczej pozwanej. W pakiecie do w/w rachunku pozwana otworzyła rachunek oszczędnościowo rozliczeniowy – (...) uniwersalny plus. Pozwana często przenosiła środki finansowe z jednego rachunku na drugi, w tym pochodzące z kredytów. Powód nie kontrolował wydatków pozwanej, nie interesował się budżetem domowym rodziny. Gdy pozwana prosiła go aby wykonał przelew internetowy, powód odmawiał, twierdząc, że nie potrafi tego zrobić. W marcu 2011 roku pozwana zaciągnęła w (...) Bank S.A kredyt konsolidacyjny w kwocie 16.000, który przeznaczony został na spłatę wcześniej zaciągniętych przez M. J. zobowiązań kredytowych w w/w banku w 2010 roku: kredytu w kwocie 5.059,53 zł, kredytu w kwocie 7.373,81 zł oraz w wysokości 2.388,12 zł. Miesięczna rata spłaty kredytu konsolidacyjnego wynosiła 340 zł.

Dowody:

- historia rachunku pozwanej z (...) (...) Bank za okres od marca 2011 roku do października 2013 roku – k. 152-302;
- pismo (...) (...) Bank – dyspozycja uruchomienia konsolidacyjnego kredytu gotówkowego – 10;
- pisma (...) (...) Bank o spłaceniu w całości kredytu z dnia 14.07. i 24.09.2010 roku – k. 131, 142;
- zeznania pozwanej M. J. – k. 16-16v, 354v-356v.

Od kwietnia 2012 roku strony pozostają w separacji. W lipcu 2012 roku powód otworzył osobne konto, na które wpływa jego wynagrodzenie za pracę. Strony nadal zamieszkują razem, jednak nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego. Pozwany partycypuje w kosztach utrzymania dzieci i domu. Pozwana ponosi opłaty za media w wysokości po 400 – 500 zł miesięcznie oraz opłaca żłobek w kwocie 300 zł miesięcznie. Co miesiąc zwraca pozwanemu około 700 zł tytułem połowy kwoty raty kredytu hipotecznego. P. J. opłaca przedszkole córce w kwocie około 220 zł miesięcznie.

W dniu 31 lipca 2013 roku (...) Bank S.A. udzielił pozwanej pożyczki w wysokości 15.309,20 zł, a rata spłaty wynosi 253,36 zł miesięcznie. Termin spłaty ostatniej raty przypada na dzień 20 lipca 2020 roku. Kwotę z tej pożyczki pozwana przeznaczyła na spłatę kredytu konsolidacyjnego zaciągniętego w marcu 2011 roku. Pozwana nie posiada innych kredytów oraz kart kredytowych.

Dowody:

- historia rachunku pozwanej z (...) (...)bank za okres od marca do czerwca 2013 roku – k. 25-38;
- faktury, rachunki i potwierdzenia zapłaty dot. ponoszonych przez powoda kosztów związanych z utrzymaniem domu i dzieci w okresie od lipca do października 2013 roku – k. 39-57;
- pismo (...) Bank S.A. dot. przyznania pozwanej w lipcu 2013 roku kolejnej pożyczki – k. 352.
- zeznania powoda P. J. – k. 15v-16, 353v-354,356v;
- zeznania pozwanej M. J. – k. 16-16v, 354v-356v.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył co następuje:

Powód żądanie pozwu opiera na przepisach art. 52 § 1 i § 2 k.r.o. Powołane przepisy stanowią, że z wrażeń powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej i rozdzielności ta powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia, zaś w wyjątkowych wypadkach Sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu. Przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nie wyjaśniają jak należy rozumieć pojęcie ważnych

powodów ustanowienia rozdzielności majątkowej użyte w przepisie art. 52 § 1 k.r.o. i ich określenie pozostawiają Sądowi orzekającemu w konkretnej sprawie. Wyjaśnieniem znaczenia tego pojęcia zajmuje się bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego i doktryna. Jako przykłady ważnych powodów wskazywane jest w orzecznictwie pozostawanie małżonków w separacji faktycznej, trwonienie przez małżonka majątku wspólnego, nie przyczynianie się do powiększania tego majątku, bezzasadne zaciąganie długów, alkoholizm jednego z małżonków, brak możliwości porozumienia się małżonków w zakresie zarządu majątkiem wspólnym. Aktualnie orzecznictwo Sądu Najwyższego kładzie nacisk na to aby nie utożsamiać ważnych powodów w rozumieniu art. 52 k.r.o. z pojęciem trwałego rozkładu pożycia małżeńskiego i wiązać z kwestią winy powstania tego rozkładu, gdyż rozkład pożycia pomiędzy małżonkami dotyczy jedynie stosunków osobistych małżonków, podczas gdy sprawy z art. 52 k.r.o. są sprawami majątkowymi i dlatego wymienione w tym przepisie ważne powody powinny mieć charakter majątkowy (m. in. wyrok SN z dnia 08.05.2003 r. II CKN 78/01). Wskazać też należy, że ustanowienie przymusowego ustroju majątkowego pomiędzy małżonkami, wbrew woli jednego z nich powinno mieć charakter wyjątkowy i uzasadniony szczególnymi i ważnymi okolicznościami. Zgodnie z aktualnym i utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego ważnym powodem w rozumieniu art. 52 k.r.o. nie jest każdy przypadek separacji faktycznej małżonków, lecz jedynie separacja, która uniemożliwia małżonkom współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym (m.in. wyrok SN z dnia 04.06.2003 r. III CKN 126/3). Przez ważne powody, dające podstawę do ustanowienia rozdzielności, przyjęło się, w doktrynie i w judykaturze, rozumieć wytworzenie się takiej sytuacji, która w konkretnych okolicznościach faktycznych wywołuje stan pociągający za sobą naruszenie lub poważne zagrożenie interesu majątkowego jednego z małżonków i z reguły także dobra rodziny (m.in. uchwały pełnego składu Izby Cywilnej SN z dnia 27 marca 1972 r., III CZP 69/70, OSNCP 1973, nr 2, poz. 20, oraz z dnia 9 czerwca 1976 r., III CZP 46/75, OSNCP 1976, nr 9, poz. 184, w nowszym orzecznictwie SN wyrok z dnia 8 maja 2003 r., II CKN 78/01, niepubl., z dnia 23 lutego 2003 r., II CKN 398/01, niepubl., wyrok SN z dnia 31.01.2003 r. IV CKN 1710/00). Ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej między małżonkami, którzy pozostawali we wspólności ustawowej lub umownej z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa jest dopuszczalne w zasadzie tylko wtedy, gdy z powodu separacji faktycznej (życia w rozłączeniu) niemożliwe było już w tym dniu ich współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym (wyrok SN z dnia 11 grudnia 2008 roku, sygn. akt II CSK 371/08, OSNC 2009/12/171).

W ocenie Sądu powództwo jest częściowo zasadne.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy i ustalony na jego podstawie stan faktyczny w ocenie Sądu pozwolił na przyjęcie, że w sprawie zaistniały ważne powody do ustanowienia rozdzielności majątkowej. Strony pozostają w separacji faktycznej od kwietnia 2012 roku, nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego i każda z nich samodzielnie zarządza uzyskiwanymi przez siebie dochodami. Od dłuższego czasu strony nie współdziałają w zarządzie majątkiem wspólnym oraz brak jest między nimi jakiegokolwiek porozumienia w tym zakresie.

Powód jako ważny powód wystąpienia z żądaniem ustanowienia rozdzielności majątkowej powoływał zaciągnięcie przez pozwaną bez jego wiedzy kilku kredytów na łączną kwotę około 16.000 zł, które jak twierdził przeznaczała na zakup odzieży i kosmetyków. Powód twierdził, że nie korzystał z pieniędzy pochodzących z kredytów zaciąganych przez żonę, nie kontrolował wydatków pozwanej i budżetu rodziny, gdyż ufał żonie i był przekonany, że racjonalnie wydaje pieniądze.

W przedmiotowej sprawie bezsporne było, że pozwana zaciągała kredyty bankowe bez wiedzy męża. Wynika to zarówno z jej jak i powoda zeznań. M. J. twierdziła, że od początku trwania małżeństwa na niej spoczywał obowiązek zajmowania się polityką finansową rodziny, w którą powód nie ingerował. Podała, że pieniądze z zaciągniętych kredytów w 2010 roku przeznaczała m.in. na wykończenie domu i wydatki związane z codziennym życiem jak zakup opału, żywienia, opłaty rachunków za utrzymanie domu, spłatę rat za zakupione meble. Z jej zeznań wynika, że pieniądze z kredytu w wysokości 5600 zł przekazała pozwanemu na zakup kostki brukowej przed dom. Pozwana potwierdziła, że powód nie kontrolował wydatków i nie interesował się sytuacją finansową rodziny, kiedy chciał prosił ją o wypłacenie danej kwoty pieniędzy bądź sam je wypłacał za pomocą karty żony. Twierdzenia pozwanej są logiczne, jasne, szczegółowe i Sąd nie znalazł podstaw by odmówić im przyznania waloru wiarygodności.

Niewiarygodnym zdaniem Sądu są twierdzenia powoda jakoby nie korzystał z kredytów zaciąganych przez pozwaną, a materiały potrzebne do wykończenia domu pokrywał z własnych oszczędności. Pozwany doskonale wiedział w jakiej wysokości on i jego żona otrzymywali wynagrodzenia za pracę w 2010 roku i ile z tych środków pozostawało po spłacie raty kredytu hipotecznego w wysokości 1400 zł miesięcznie. Mimo to nie zainteresował się skąd pozwana miała wówczas środki na wykończenie i urządzenie domu (np. zakup drogich mebli do salonu i pokoju dzieci). Dziwnym w ocenie Sądu wydaje się to, że pozwany nie zabiegał nigdy o ustanowienie go pełnomocnikiem do konta, na które wpływało wynagrodzenie stron, jak również o to by posiadać własną kartę bankomatową. Powyższe okoliczności świadczą o tym, że strony nie uzgadniały ze sobą żadnych kwestii finansowych. Ponadto pozwany do końca 2012 roku nigdy nie zgłaszał zastrzeżeń co do sposobu wydatkowania pieniędzy przez pozwaną, dopiero jak twierdził w marcu – kwietniu 2013 roku, a więc po złożeniu pozwu o rozwód dokonał analizy wyciągu ze wspólnego konta stron. Nie potwierdziły się okoliczności podawane przez powoda dotyczące wydatkowania przez pozwaną znacznych sum pieniędzy na odzież i kosmetyki, a sam powód nie przedstawił jakichkolwiek dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Znamionnym jest również i to, że pozwana spłaciła już kredyty zaciągnięte w 2010 roku i oprócz zobowiązania z tytułu pożyczki zaciągniętej w dniu 31 lipca 2013 roku w wysokości 15.309,20 zł nie posiada innych zobowiązań kredytowych.

Materiał dowodowy zebrany w sprawie przekonuje, że małżonkowie nie są w stanie porozumieć się w kwestiach finansowych. Stąd też orzekł o ustanowieniu rozdzielności majątkowej z data wsteczną z dniem 01 kwietnia 2012 roku, tj. z datą faktycznej separacji małżonków i rozstrzygnął jak w punkcie I wyroku, natomiast w pozostałej części powództwo oddalił (punkt II wyroku).

Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda zwrot kosztów procesu (punkt III wyroku) zgodnie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. oraz § 7 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz 1348 z późn. zm.).